

Številka: 35102 – 1084/2014 - 29

Datum: 17. 06. 2025

**Zadeva: Preliminarne usmeritve za ureditev Šubičeve ulice na odseku med
Prešernovo in Slovensko cesto v okviru območja anketnega dela natečaja za
postavitev spomenika osamosvojitve**

Spoštovani!

V skladu z vašo zahtevo, ki ste jo po pooblastilu investitorja MORS, Direktorata za vojne veterane in vojaško dediščino, Dimičeva ulica 16, 1000 Ljubljana, dne 27. maja 2025 poslali ZVKDS kot prošnjo za preliminarne usmeritve za ureditev Šubičeve ulice na odseku med Prešernovo in Slovensko cesto, ki bo del območja anketnega dela natečaja za postavitev spomenika osamosvojitve, vam pošiljamo sledeče usmeritve.

Del Šubičeve ulice na odseku med Valvasorjevo ulico in Slovensko cesto leži v vplivnem območju spomenika Ljubljana - Trg republike (EID: 1-09756), ki je razglašen z Odlokom o razglasitvi območja Trga republike v Ljubljani za kulturni spomenik državnega pomena (Ur.l. RS, št. 44/2014-1813).

Navedeni akt za vplivno območje spomenika med drugim določa naslednji varstveni režim:

- ohranjanje urbanistične zasnove arhitekta Ravnikarja in arhitekturnih gabaritov na območju prizidka Gimnazije Jožeta Plečnika (Šubičeva 1 a),
- na vplivnem območju spomenika je prepovedano spreminjanje višinskih gabaritov objektov zaradi ohranjanja funkcije spomenika in njegovega območja ter pogledov na spomenik.

Trg republike je kulturni spomenik z urbanističnimi, arhitekturnimi, umetnostnozgodovinskimi, zgodovinskimi, krajinskoarhitekturnimi in arheološkimi vrednotami, ki segajo tudi na Šubičevo ulico, ki predstavlja vplivno območje spomenika. Trg republike in vplivno območje sta varovana zato, da se ohrani izvirno delo arhitekta Edvarda Ravnikarja in je omogočena boljša celostna prepoznavnost spomenika, ki hkrati poudarja simbolni pomen trga. Trg vključuje javne spomenik in kipe, ki so delo uveljavljenih slovenskih kiparjev, trg je tudi prostor javne razglasitve osamosvojitve Slovenije na osrednji ploščadi in je kot tak eden najpomembnejših simbolnih javnih prostorov države.

Trg republike predstavlja odprti prostor z najvišjim simbolnim pomenom v mestu, ki ga bo postavitev novega spomenik še nadgradila, zato naj se zagotovi neovirano vidno zaznavo trg s širšega prostora in vzdolž celotnega poteka Šubičeve ulice.

Pri anketnem delu natečaja naj se upošteva:

- Potek Šubičeve ulice, ki trenutno obsega zelo različne segmente ureditve, naj se kot del vplivnega območje Trga republike obravnava celostno. Zaradi neovirane vidne zaznave trga s širšega prostora naj se vzdolž celotnega poteka Šubičeve ulice odstranijo svetlobne vitrine in objekti oglaševanja s komercialnimi vsebinami, ki zapirajo poglede na trg.

- Prav tako naj se s prostora Trga republike zagotovi neovirano vidno zaznavo širšega prostora in ožje okolice trga. Prvotna urbanistična, arhitekturna in krajinskoarhitekturna ureditev trga z nivojskimi ploščadmi, spomeniki in drevjem ob zahodni fasadi so bili ključni označevalci in gradniki trga, na katere mora biti zagotovljen neoviran pogled. Najbolj karakteristični pogled s trga se odpira na monumentalno stavbo parlamenta, ki je bila zgrajena med letoma 1954-58 po načrtih arhitekta V. Glanza. Funkcionalistična arhitektura s portalom, ki ga obdajajo plastike kiparjev Z. Kalina in K. Putriha, predstavlja ključno zaključno vizuro trga, zato naj se zagotovi neoviran pogled s trga na objekt parlamenta.
- Neoviran pogled s trga se je odpiral tudi na park oz. Trg narodnih herojev, ki je tvoril zeleno kuliso trga z navezovanjem na zeleno ozadje z lipami, ki rastejo za Spomenikom revolucije.
- Avtorska zasnova trga je omogočala odprte poglede na trg in s trga na okolico, zato je potrebno te poglede ohranjati, ali pa jih ponovno vzpostaviti z odstranitvijo objektov, ki to preprečujejo.
- Avtorska zasnova trga ni vključevala linijsko postavljenih drogov z zastavami držav EU ob robu trga, ki so bili sprva postavljeni le začasno za čas predsedovanja Slovenije EU. Drogovi z zastavami delujejo kot pregrada med trgom, ulico, parlamentom in zelenimi površinami na Trgu narodnih herojev. Drogovi z zastavami predstavljajo ključno vizualno oviro za dožemanje pogledov s trga na okolico, ki je bila pred postavitvijo drogov del vidne slike trga. Drogovi z zastavami držav EU bodo s svojo linijsko pojavnostjo zmanjševali pomen, vidnost in simbolnost novega spomenika slovenske državnosti, ki naj bi predstavljal novo dominantno trga. Drogove z zastavami je v predlogu natečaja zato možno odstraniti in premestiti na ustrežnejšo lokacijo, ki ne bo posegala v avtorsko zasnovo Trga republike ter ustvarjala fizične in mentalne pregrade med trgom z novim spomenikom in okolico z objektom parlamenta in parkom.

Pripravila:

mag. Darja Pergovnik
univ. dipl. ing. kraj. arh.
konservatorska svetnica

Pomočnica v. d. vodje OE Ljubljana po pooblastilu:

Tatjana Adamič
univ. dipl. um. zgod.
konservatorska svetnica

Vročiti po e-pošti:

- Lenka Kavčič, AFRONT zavod za prostorsko inovativnost lenka.kavcic.arch@gmail.com